

Enteneu per què us han acusat de “faltar el degut respecte al rei”?

—Entenc la seva lògica, però no la comparteixo.

—I el poder entén per què vàreu escriure un editorial qüestionant l'interès d'unes eleccions el resultat de les quals serà sotmès a la decisió final del rei Mohammed VI?

—No crec que ells entenguin la meua lògica, que és la lògica de tots els marroquins. En el fons, allò que he fet és analitzar un discurs del rei que parlava de la democràcia de les eleccions. Dues idees: el rei va dir que ell era el que donava les orientacions del país que no podien ser discutides. En aquest punt jo demano: per a què serveixen els partits i les eleccions? Perquè en teoria els partits haurien de presentar orientacions. A més, les orientacions del país no depenen de les eleccions. Segon, el rei va parlar de separació de poders, va dir que els tres poders al Marroc són separats però que aquesta separació no l'incumbeix. Efectivament, ell reuneix a les seves mans els tres poders. Té el seu govern, la justícia jutja en nom seu i al Parlament és ell qui obre les sessions. Al meu editorial he escrit que no hi ha les condicions adequades per a parlar de democràcia.

—Creieu que el to i, sobretot, el fet d'haver-lo escrit en marroquí en lloc d'àrab clàssic ha molestat?

—En aquest país hi ha una esquizofrènia tremenda. Parlem el marroquí cada dia, però al mateix temps ells (el poder) menyspreen aquesta llengua que consideren indigna, del carrer. I utilitzar aquesta llengua és un signe de falta de respecte. Com a raonament, és completament esquizofrènic.

—Heu sobrepassat la línia vermella, o el vostre judici és la mostra que no hi ha llibertat d'expressió al Marroc?

—No. És difícil de respondre aquesta qüestió perquè de llibertat d'expressió sí que n'hi ha en aquest país. Jo en faig ús i dic allò que penso, però et deixen expressar i després t'ataquen. Si ens fessin callar sistemàticament, cada vegada que parlem, podríem dir que no hi ha llibertat d'expressió, però no és el cas. Les autoritats deixen que els periodistes s'expressin i, de cop i volta, un dia, inesperadament, et salten damunt.

“No m'agraden les eleccions tal com es fan al Marroc”

Ahmed Benchemsi (Casablanca, 1974) és el director dels setmanaris marroquins 'TelQuel' i 'Nichane'. Divendres de la setmana passada, en el moment de tancar aquesta edició, era jutjat per un tribunal per haver escrit un editorial que havia molestat el rei Mohammed VI. El dia abans, Benchemsi va accedir a ser entrevistat per EL TEMPS per parlar del sistema polític marroquí i el paper que hi té la premsa independent.

—Per què passa això? Què els duu a decidir que no pugueu continuar expressant allò que penseu?

—No ho sé. Perquè hi ha rumors que els inciten a fer-ho, perquè els bull la sang, perquè s'empipen de cop i volta ... En qualsevol cas, per raons no lògiques ni racionals, que són les que haurien de regir un estat.

—Durant aquests sis anys de *TelQuel* hi ha hagut moltes portades lloant la tasca del rei Mohammed VI.

—És clar, no som pas una publicació d'oposició, som un setmanari professional, neutre i independent. Quan passa una cosa positiva en aquest país ho diem amb plaer; quan el rei va canviar la Mudawana [codi de família], ho vaig aplaudir, vaig dir que era una reforma històrica; quan es proposen grans obres com el port TàngerMed, o les autopistes, també ho aplaudeixo; però quan hi ha un discurs sobre la democràcia que no em sembla convincent també ho dic. El problema és que hi ha algú a qui de tant en tant li bull la sang i diu: “No, avui no haurà llibertat d'expressió; ahir sí, demà és possible, però avui no perquè jo ho he decidit.”

—Vau sentir el discurs del rei del

dia 20 d'agost en què va insistir sobre la transparència de les eleccions?

—El vaig llegir.

—Anireu a votar el 7 de setembre?

—No. Perquè no crec en les eleccions. Espero que continuï tenint dret de dir que no vaig a votar. Una vegada ho vaig dir a la televisió i vaig rebre moltes crítiques, perquè deien que havia traït el procés democràtic.

—Què vau fer?

—En línies generals, com que dic que no voto vol dir que no sóc un demòcrata, és a dir, que estic obligat a triar el sistema democràtic tal com me l'ofereixen. I si no ho accepto com m'ho donen, aleshores sóc contrari a la democràcia. És un mica primari com a plantejament. Una mica a l'estil George Bush: “Estàs amb nosaltres o contra nosaltres.” Doncs jo no estic ni amb vosaltres ni contra vosaltres, sóc un observador que té la llibertat de dir què li agrada i què no. La democràcia m'agrada, però les eleccions tal com es fan al Marroc no m'agraden.

—Quin poder d'influència tenen els mitjans independents al Marroc?

—No ho sé. Sembla que sóc un líder d'opinió, però només venc 20.000

exemplars de *TelQuel* i 20.000 de *Nichane* cada setmana, amb una taxa de circulació de 5, és a dir, que cada vegada que es compra un exemplar el llegeixen cinc persones. Això fa 200.000 lectors, i hi ha 30 milions de marroquins. No és gran cosa. A més, sembla que tot el que dic tingui una resposta directa, que crido a la insurrecció; això és fals, perquè jo només expresso una opinió.

—Però la llibertat d'expressió és un dels pilars del règim de Mohammed VI, amb el qual ha rentat part de la façana del regnat del seu pare, Hassan II...

—La llibertat d'expressió no ha deixat de progressar durant aquests darrers vuit anys, però tampoc no han deixat d'acorrallar els mitjans durant tot aquest temps. És estrany, perquè al mateix temps que avança rebem revessos, però continua avançant. Retrocedeix perquè rebem bastonades o avança perquè escrivim allò que pensem? És difícil de decidir-se, ja no sabem què pensar.

—Considereu que el país va bé?

—Per a saber si un país va bé cal fixar-se en el poder adquisitiu, l'economia. El Marroc no va pas millor que abans. Té una taxa de creixement acceptable,

del 5% de mitjana aquests darrers anys, però no és gaire per a un país en via de desenvolupament. La taxa d'analfabetisme ha reulat un mica, però calen grans reformes.

—Què caldria canviar des del poder perquè el procés anés més de pressa?

—Hi ha d'haver reformes de la magnitud de la de la Mudawana cada tres mesos.

—Malgrat les dificultats que té l'aplicació de la Mudawana, considereu que és l'exemple a seguir?

—Hi ha problemes d'aplicació, però al Marroc som condemnats permanentment a cercar els punts positius. I això és el que fem a *TelQuel* i *Nichane*. Nosaltres no podem ser més positius, tret que ens convertim en mentiders.

—El Marroc té una estructura de poder complexa, però, a més, les suposicions i els rumors també fan un paper important en la política del país, no ho creieu?

—Fins i tot quan fem un especial sobre els cent marroquins que fan que el Marroc funcioni, en el qual incloem ministres i autoritats públiques, hi ha algú que es demana: "Quin intenció secreta deuen tenir?" Juro que no hi ha intenció

secreta. Les meves intencions són clares i manifestes, per això la meva publicació es diu *TelQuel* ['tal qual'], perquè diem les coses tal com les pensem. La cultura política d'aquest país fa que això sigui molt difícil d'entendre, perquè la gent està tan ficada en la mentida, en la segona intenció, en la tercera intenció, en la insinuació i en el complot, que és incomprendible que algú digui simplement allò que té al cap. Per força, jo tinc un objectiu, una agenda política darrere... El meu únic objectiu és vendre la revista.

—Teniu un pronòstic per a les eleccions del setembre?

—Crec que el Partit Justícia i Desenvolupament serà el més votat, amb un 20% o 25%; serà una sorpresa si arriba al 30%. I després formarà una coalició amb més partits, o serà exclòs de la coalició perquè el rei decidirà que no vol que siguin al govern, com va passar el 2002.

—Això és contradictori amb la idea de democràcia triada pel poble...

—Aquest país és tan contradictori que fins i tot això s'encomana. La meva contradicció més gran és la següent: vaig escriure aquell editorial per dir que la classe política d'aquest país no té el poder que hauria de tenir en una democràcia, però si tingués aquest poder, seria bo per al país? Crec que no.

—Per què no?

—Per a la democràcia naturalment que sí. Però a la pràctica no, perquè la classe política marroquina no té sentit, és buida. Si em demano què és bo per a la democràcia, respondré: que els partits polítics governin; i si em demanen què és bo per al Marroc diré que cap partit polític no governi, que el rei nomeni únicament tecnòcrates que reformin l'economia, que facin reformes estructurals àmplies. Sé que no és un discurs democràtic, però és el resultat després d'observar el sistema polític marroquí. És contradictori, entre la teoria i la pràctica, entre les meves aspiracions democràtiques teòriques i les ganes de ser concret i dir què fa falta al meu país, que són carreteres, lluita contra la desocupació, desenvolupament, i reformes de la justícia, l'educació i l'administració. Això és el que el Marroc necessita, i no pas els polítics que hi ha.

*Carla Fibla
Rabat*